

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 15 Iunie.

Diarele ungurești în zilele acestea s'au ocupat cu rapoartele consistoriilor noastre către sinodul archidieceșan și au estras din ele unele date, cari le au mai convenit lor, în special au dat atențiune datelor privitoare la scoalele noastre confesionale, de aici au tras apoi concluziuni, și le au recomandat atențiunii guvernului.

Suntem organizați în biserica noastră pe basă constituțională, întreagă lucrarea noastră se face pe față, nu ne poate face deci nici o supărare, dacă organele de publicitate se ocupă cu mersul lucrurilor în biserica noastră.

Scim din trecutul plin de suferințe al bisericii noastre, o scim prea bine din curentul, care domnesce aș, din spiritul dușmănos al timpului, în care trăim, că biserica noastră este privită cu ochi rei de către toate organele de publicitate, cu un feliu de neîncredere de către multe organe de ale guvernului, și cu o ură, mare ură, de către unele biserici surori, cu reavoință tractată de oameni altcum cu oare-care trecere politică între frații noștri, și nu ne prinde mirarea, dacă, fiind vorba de biserica noastră, se accentază aproape pretutindenea numai neajunsurile, cu cari mai avem încă să luptăm. Nu ne prinde mirarea, vădând cu deosebire pe frații de un sânge, că umblă sat de sat prin părțile Transilvaniei, și fac propagandă printre credincioșii noștri, provocându-se la neajunsurile, cu cari mai luptăm încă, și ajungând la concluzia: dați-ve uniți, căci la voi nu e ca la noi, la noi e mai bine ca la voi, la noi nu sunt atâtea sarcini ca la voi.

Nu ne mirăm deci nici de diarele ungurești și după ele de cele germane de aici, cari pândesc ocaziunea binevenită, ca să lovească în noi, ceea ce pe față, acestea la spatele acelora. Recunoaștem, că stăm rău încă cu scoalele noastre, deoarece până acuma nu ne-a succedat să asigurăm statului învățătoresc un salariu corăspundătoriu ca el să se poată dedica numai nobilei sale misiuni, nu am putut acuire până acuma edificii de școală pretutindenea corăspundătoare, și nu ne-am putut forma încă un corp didactic, care pretutindenea să stea la înălțimea chemării sale, care o cere știința de aș în statele bineorganizate în privința scoalelor.

Bisericii noastre însă nu i-a lipsit bunăvoința, nu virtutea de a aduce jertfe pentru înaintarea învățământului. Mai mult, biserica noastră nu s'a disgustat, nu s'a amărit în fața neîncrederei, cu care este tractată, nu s'a înspăimântat în fața pedecilor, cari pretutindenea i s'au pus și i se pun.

Diarele ungurești bine știu, că nouă statul nu ne întinde nici un ajutoriu, nici material nici moral. Din contră, unele organe de ale guvernului își țin de virtute a ne pune pedeci în nobilele noastre năsuințe spre cultură, ca să se poată descoperi defecte și să se poată presenta la guvern ca oameni de încredere, ca adevărați patrioți moderni după tipariul croit aș al patriotismului.

Paralel cu aceasta lucrare a unor organe dela administrațiune merge proselitismul fraților de un sânge, și compania unor bărbați de ai noștri de a distruge tot, ce s'a lucrat în sinul bisericii noastre.

Intre asemenea împregiurări este virtute a conserva chiar ce mai avem. Noi putem dovedi progres pas de pas în toate afacerile noastre.

Nu ne supără deci accentuarea neajunsurilor, de cari suferim încă. Din contră ne servește spre nouă împintinare la lucru, căci omul, când este atacat de toate părțile, își face ochii în patru, își adună puterile, și merge înainte.

Așa facem și noi, și avem credința în Dumnezeu, că va trece și acest curent nesănătos, ne va răsări și nouă soarele dreptății, al iubirei creștinesci și al egalității între cetățeni. Până atunci vom suferi, căci între suferințe ne am născut, între suferințe am crescut, aceasta a fost soarta strămoșilor noștri, aceasta este soarta noastră, și virtutea noastră a fost, că, deși pretutindenea apăsați, totuși am dat înainte.

Revisia politică.

În întrunirea, ce o au avut diferitele comisiuni ale delegațiunii ungurești s'a aprobat fără alte modificări creditul proiectat pentru provinciile, ce le a ocupat monarhia noastră. Espunerile dlui de Kállay înfățișază icoana provinciilor ocupate într'un mod de tot favorabil și mai ales în ceea-ce privește promovarea și dezvoltarea agriculturii. Poporațiunea din acele provincii simte bine și scopul, ce l urmărește guvernul, știe să aprezieze îmbunătățirile, căci numai astfel se poate explica spriginul cel mare, oferit din partea populațiunii pentru urmărirea și nimicirea bandelor jefuitoare.

Lucrurile, așa după cum se desvoaltă în timpul din urmă în Berlin, promit încă menținerea păcii și foile germane comentează în lungi articli vorbirele tinărului împărat. După cum scrie „Berl. Tageblatt“ împăratul s'a exprimat la primirea generalilor comandanți, că și sub regimul seu se va păstra

pacea, ale cărei binefaceri le gustăm de 17 ani; dacă însă în viitoriu apelul la arme va fi inevitabil, e convins, că încrederea probaților comandanți în conducerea supremului beliduce nu va lipsi, în tocmai precum n'a lipsit viteazului seu părinte și moș.

Cestionata foaie vorbește apoi despre posibilitatea unei apropieri de Rusia și re'noirea alianții celor trei împărați, cu toate că în Pesta domnesce o mare neîncredere în realizarea ei.

Foaia „Post“ polemizează contra unei corăspondențe interesante din Petersburg, în care se accentuează, că toate asigurările de pace ale monarhiei austro-ungare se privesc în Petersburg curat platonice, câtă vreme monarhia austro-ungară continuă cu influința sa în peninsula balcanică, ca să ia locul Rusiei. „Post“ observă: Scurt ăș, aceasta nu însemnează alta, decât că Austro Ungaria să lase rușilor peninsula balcanică. Cumcă cei din Viena tac, ear cei din Pesta nici odată nu sunt pregătiți a face pace cu Rusia pe prețul acesta, numai trebuie nici un comentariu.

Deși s'ar părea că există un feliu de proiect pentru alianța celor trei împărați, cu toate aceste în vorbirea de tron nu s'a accentuat cu un pond deosebit. Din aceasta vorbire e eschisă ori-ce cucerire, din ea transpiră pacea cu vecinii și în cas de necesitate o defensivă. Alianța cu Austro-Ungaria ține ecuilibrul european; aceleași interese leagă pe Germania și de Italia; cu țarul rusesc voesce tinărul împărat să trăească în amicitie ca și antecesorii sei.

Crisa berlinesă pare a se aplana prin ocuparea fotoliului de interne de către Bötticher; o altă crășă e însă aproape de izbucnire în Bulgaria. O parte din ministri bulgari vor trece în tabera opozițiunii, îndată ce principele Ferdinand ar subscrie sentința asupra majorului Popow. De altă parte însă, dacă s'ar anula sentința, Stambulow, Mutkurov și Stransky își vor da demisiunea.

Sinodul archidieceșan.

Raport mai detaiat.

Ședința a XI-a, ținută la 11/23 Maiu, 1888.

(Urmare.)

La ordinea zilei se pune continuarea referadei comisiunii financiare, care prin raportorul seu, dl R. Patița, referează asupra raportului consistoriului archidieceșan de sub Nr. 2530, referitoriu la rațio-

FOIȚA.

Ceva despre monumentele antice de arhitectură ale Egiptului.

După Dr. C. Oppel.

III. Temple suterane în stânci.

Am vorbit până aci despre monumentele arhitectonice de pe pământ; să vedem acum de cele de sub pământ.

În stâncile țării nu se săpau numai morminte, ci și temple și sale mari pentru adunări, cari la căldurile mari dominante erau foarte plăcute. Întrările la ele erau adesea ornate cu colonne și statue, pereții acoperiți cu picturi și lucrări arhitectonice, și impresia întregului era cu atât mai strașnică, cu cât cele subpământesci cuprind simțirea omului în mod deosebit.

Chemi (Egiptul) era bogat în astfelu de temple; dar în loc de a ne aprofunda într'o descriere generală a tuturor acestor clădiri miraculoase, să cercetăm numai una singură, — una dintre cele mai grandioase, — și după asta să ne facem o imagine în idee despre celelalte.

Să luăm spre acest scop „Templul Osiri“ de lângă orașelul de aș Epsambol (Ebsambol, Ipsamboul, Abu-

simbel). El zace sub lățimea nordică, grade 22°12', pe malul stâng al Nilului, așadară cam cu două grade mai spre sud dela granița proprie a Egiptului, în Nubia. Templul, ca alte multe clădiri ale acestui ținut fu ridicat în timpul, când țara Cuș, stătea sub domnie egipteană.

Ignoranța modernă numesce ori-ce statuă veche egiptenească, reprezentând un bărbat: „Osiris“, și incurcă astfelu pe toți deii și regii între olaltă, numai oamenii științii cetesc în hieroglife numele regelui, ori în insignii numele deului. Și templul, pe care voim să-l cercetăm, n'are de a face nimic cu Osiri; figurile cele mari ședende dela intrare nu sunt „statue de Osiris“, ci represintă pe regele Ramses III.

Să ne transportăm earăși cu gândul cu 3000 de ani înapoi în vreme. Va fi mai plăcut să ne facem calea la acest templu în viața cea proaspătă de atunci, decât între ruinele aș moarte ale trecutului!

Pornim dela insula Pilac și plutim spre sud. Regiunea e când romantică, când drăgălașă. Odată sunt stâncile țipișe mai aproape de noi, și Iarul (Nilul) spală basa zidurilor naturale ale șesului; altădată se estinde șesul înaintea noastră, ochiul trece peste câmpii mănoase și zăresce munții numai în depărtarea azurie. Ieri vădărăm temple de stâncă a căror intrare era numai de câteva urme dela'

suprafața apei; numai o cărare strimță mai trecea pe dinaintea lor; — aș se estind promenădi lungi de sfînxi înaintea noastră și conduc la piloni înalți și îndepărtați.

Pretutindeni așa, după cum permit referințele locale; dar pretutindeni egiptenește. Deși am trecut de mult de frontierele Egiptului, totuși adie și pe aci spiritul egiptean. Cușii au trebuit să se supună vecinilor de către meadă-noapte; și nu aceasta este cea mai mare glorie a unui Sesoosi (Sesostris), a unui Ramses, că au ocupat țeri, ci că au introdus cultura între popoarele neculte; că au făcut întocmai marelui Osiri. Laurii sângeroși căști-gați cu spada veștedesc; dar nu astfelu cununa, ce împodobesce capul bărbatului nobil, care a ridicat un popor dela barbarie la creștere.

Riul devine mai viu. Din toate orașele și satele ambelor țermuri pornesc luntre și luntrițe și plutesc cu noi în sus spre meadădi. Causa e sərbătoarea cea mare „Ra“, la care sosim tocmai bine. Privesce gondola aceasta admirabil aurită! Trebuie să fie om avut proprietariul ei! Poate vr'un general sau chiar un principe regal! Cât de modeste apar acele luntrițe de dincolo lângă ea! Și totuși sunt și aceste curățel și pistriț văpsite!

(Va urma.)

